

O b r a z l o ž e n j e

Ustavnopravni i zakonski osnov:

Ustavnopravni i zakonski osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine je sadržan u članu IV.4 a) Ustava Bosne i Hercegovine i članu 2.9 stav (1) tačka 18. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24).

Razlozi za uvođenje propisa i obrazloženje predloženih zakonskih rješenja:

Član 2.11 Zbog povećanih nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, a imajući u vidu da Vijeće ministara BiH nije usvojilo Pravilnik o unutrašnjoj organizacije Centralne izborne komisije BiH, za uspješnu provedbu predstojećih izbora, potrebno je hitno usvajanje navedenog Pravilnika. Navedeno je neophodno kako bi Centralna izborna komisija BiH mogla izvršiti sve dodatne nadležnosti i ovlaštenja koja su proizašla iz višegodišnjih izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH. Osim toga, navedena odredba za cilj ima omogućiti Centralnoj izbornoj komisiji BiH nezavisnost, te jačanje kapaciteta u izvršavanju nadležnosti nametnutih odredbama Izbornog zakona BiH.

Član 3.10 U članu 3.10 iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

„ (2) Pored podataka navedenih u stavu (1) ovog člana za potrebe autentifikacije i identifikacije birača na biračkom mjestu, evidencija Centralnog biračkog spiska može sadržavati i biometrijske i ostale podatke birača sa identifikacionog dokumenta:

- a) otisak prsta lijeve i desne ruke, i
- b) fotografiju birača sa identifikacionih dokumenata i
- c) datum važenja identifikacionih dokumenata.

Iza dosadašnjeg stava (2) koji je ovim izmjenama i dopunama postao stav (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

“(4) Izvodi iz Centralnog biračkog spiska mogu se izrađivati u štampanom i elektronskom obliku.”

Navedene dopune imaju za cilj omogućavanje uvođenja izbornih tehnologija u izborni proces.

Član 4.19 – Izmjena u ovom članu bi omogućila da se ispoštuje ravnopravna zastupljenost polova na listama koje broje ukupno 8 kandidata na način da bi na kandidatskim listama sa ukupno 8 kandidata, došlo do jednake zastupljenosti kandidata oba pola na listama, odnosno 4 žene i 4 muškarca, a u cilju ispunjavanja preporuke ODIHR-a.

Član 5.14 stav (2) i (3) se brišu, ali se navedeni stavovi u izmjenjenom obliku prebacuju u član 5.15.

Član 5.15 Da bi se glasački listić učinio preglednijim, potrebno je izvršiti redizajn istog, na način da se brišu stavovi (4) i (5) koji su propisivali da glasački listić sadrži uputstvo o načinu ispunjavanja glasačkog listića i uputstvo glasaču za korišćenje izbornih tehnologija koje utiču

na način glasanja, te se predloženom normom novog člana 5.15 brisani stavovi (4) i (5) postojećeg člana. Dakle, da bi se primjenile specifične izborne tehnologije potrebno je izgled glasačkog listića prilagoditi upotrebi istih u izbornom procesu, a što je jedan od uslova iz odredbe člana 20.16e. Centralna izborna komisija BiH po prvi put uvodi upotrebu specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces, a za isto su izdvojena sredstva u iznosu od 112.500.000,00 KM. Cijeneći ogromna sredstva koja su izdvojena da bi sačuvali integritet izbornog procesa neophodno je usvajanje norme kojom bi se izgled glasačkog listića prilagodio upotrebi specifičnih izbornih tehnologija.

Član 5.17. Zbog dilema koje su se javljale u primjeni zakonske norme, kada je popunjeni glasački listić nevažeći, potrebno je bolje odnosno preciznije definisati normu u smislu da svako dopisivanje nekog znaka isl. na popunjeni glasački listić ne podrazumjeva automatski da je u pitanju nevažeći glasački listić.

Član 5.23 – U ovom članu izmjena se vrši sa ciljem omogućavanja uvođenja specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces, odnosno normiranjem brojanja glasačkih listića na biračkom mjestu u slučaju kada se brojanje vrši upotrebom specifične izborne tehnologije.

Član 5.23a U prijedlogu novog člana 5.23a, koji normira slučaj kada se prebrojavanje ne vrši upotrebom izbornih tehnologija, odnosno kada se brojanje glasačkih listića na biračkom mjestu vrši ručno.

Član 5.25a Postojećom normom nije propisana procedura postupanja biračkog odbora na biračkim mjestima na kojima se koriste optički skeneri, te se prijedlogom novog članom 5.25a navedeno precizira odnosno propisuje se procedura štampanja završnog izvještaja, u koliko primjeraka se štampa, šta izvještaj sadrži, kome se šalje.

Član 5.30 Postojećom normom nije propisano ko i kada može podnijeti zahtjev za ponovno brojanje glasačkih listića u slučaju elektronskog brojanja glasova, pa se ovim prijedlogom navedeno normira. Isto tako precizira se način ponovnog brojanja u Glavnom centru za brojanje, te se propisuje ponovno kontrolno brojanje određenih biračkih mjesta, a koja će Centralna izborna komisija BiH odrediti metodom slučajnog uzorka prema kriterijima utvrđenim podzakonskim aktom

Član 16.17b Član 16.17b U ovom članu riječi „uložiti maksimalne napore da“ i „osiguraju“ se brišu jer su suvišne. Uvažavajući preporuku OSCE/ODHIR broj 20 prijedlog je da se iza riječi na izborima doda riječ „osigurati“, te iza riječi zastupljenost riječi „i naizmjenično predstavljanje“ kako bi se dodatno potaknulo kandidovanje žena na izborima i omogućilo istim povećanje količine besplatnog vremena emitovanja, kao i povećanje državnih sredstava koja im se dodjeljuju.

U ovom članu se dodaje novi stav (2) kojim za cilj da pruži zaštitu povrijeđenih prava iz stava (1) ovog člana. Ovim prijedlogom provodi se i preporuka OSCE/ODHIR broj 24. koja ima za cilj da sve odluke Centralne izborne komisije BiH trebaju biti podložne preispitivanju pred Apelacionim odjelom Suda BiH.

Član 19.9 Ovim prijedlogom predviđaju se sankcije zbog kršenja odredbe člana 16.17b, s obzirom da Izborni zakon BiH nije propisivao sankcije za kršenje ovih odredbi.